

ORTODOXT KYRKOLIV

Utgiven med välsignelse från H.E. Metropolitén Kyprianos av Oropos och Fili.
Årgång 10 1998 Nr 2&3

De Heliga Konstantin och Helena
ortodoxa församling
1978-1998
20 års jubileum

Fredagen den 4/17 juli 1998 hölls ”begravning” för kvarlevorna från Jekaterinburg som skulle kunna vara relikerna av den sista Tsarfamiljen som brutalt mördades 1918 av bolshevikerna och som hittats 1979 av Geli Ryabov. Dagen före akten flögs kvarlevorna från Ural till Ryssland kejseliga huvudstad S:t Petersburg för att få sin plats i Peter-Paul katedralen, där ca 3000 väntade på ceremonin. Bland gästerna fanns 52 släktingar till Tsarmartyren. Under akten nämndes inga namn då Moskvapatriarkatet inte ansåg att det inte var helt klarlagt att kvarlevorna verkligen var äkta.

1982 glorifierade den Ryska Utlandskyrkan Tsaren och Tsarisan av Ryssland jämte 2000 personer som mördades för sin tros skull under revolutionen 1917. Tyvärr har många ortodoxa kyrkoledare varit tveksamma till denna handling och inte velat erkänna detta årtusendes värsta förföljelse av ortodoxt kristna, som åtminstone kostat 20.000 präster, 200 biskopar och oräkneligt antal lekmän livet. Vår synod har från första början stött denna gudomliga handling. Då uppmärksamheten varit så stor i massmedia om den siste Tsaren ville vi erbjuda en artikel som berättar om hans liv och öde ur ett ortodoxt perspektiv, något som press tyvärr sällan erbjuder.

DETTA NUMMER INNEHÅLLER

Troparia till de Nya ryska martyrerna	3
Tsarmartyren Nikolaus II:s liv	4
Frågor och svar	25
Kyrkonyheter	26
Kalendarium	31

Ortodoxt kyrkoliv utgives av det svenska exarkatet av den Sanna (gammalkalendariska) Grekisk-ortodoxa kyrkan. Vår kyrka har full kommunion med den Ryska Utlandskyrkan under Metropolit Vitaly, den Sanna Rumänsk-ortodoxa kyrkan under Metropolit Vlasie, och den Sanna Bulgarisk-ortodoxa kyrkan under Biskop Photii av Triaditza

Adress: Heliga Konstantin och Helena Ortodoxa församling, Fjärdholmsgränd 48 Vårberg. Tel: 08-978958

Prenumerationspris: Helår 120:- (4 nr) Pg.4899453-7. Lösnummerpris 35:-/ex.

Ansvarig utgivare: Fader Johannes Deurloo

Redaktion: Fader Anders Åkerström, Presbytera Monica Deurloo

De heliga
kejseliga martyrerna
av Ryssland
Tsar Nikolaus II,
Tsaritsa Alexandra, prins Alexis
Och storfurstinnorna Olga, Tatiana,
Maria och Anastasia

Och de som led martyrdöden tillsammans med dem
vilka åminnes i den Ortodoxa kyrkan den 4/17 juli

Troparion, den första plagala tonen

Ödmjukt uthärdade Du förlusten av Ditt jordiska rike, bojorna och de årskilliga lidandena pålagda av dem som står emot Gud, och bar vittnesbörd om Kristus till döden. O store lidandesbärare, gudomligt krönte Tsar Nikolaus, därför har Kristus, Gud, krönt Dig i himmlarna med martyriets krona, tillsammans med Din kejsarinna, edra barn och edra tjänare. Honom må Du anropa, att han må förbarma sig över Ryssland och frälsa våra själar.

De Nya ryska martyrerna
vilka åminnes i den Ortodoxa kyrkan
Söndagen efter den 22 januari

Troparion, den fjärde tonen

O I heliga hierarker, kejseliga lidandesbärare och herdar, munkar och lekmän, I oräkneliga nya martyrer och bekännare, män, kvinnor och barn, blommor i Rysslands andliga äng, som blommade fram underbart i tider av grym förföljelse, bärande god frukt för Kristus I eder uthållighet; frambär inför Honom, Den som skapade eder, att Han måtte befria sitt folk från gudlösa och onda män och att den Ryska kyrkan må stå fast förankrad genom edert blod och lidande, till våra sjäalars frälsning.

DET KOMMUNISTISKA OKETS MARTYRSKAP:

TSARMARTYREN NIKOLAUS II:S LIV

av

Fader Zachariah (Liebmann)

INLEDNING

Få personer i historien har blivit så missförstådda och förtalade som Tsar-Martyren Nikolaus II, det ortodoxa heliga Rysslands siste kejsare. Det moderna ”västerländska” tänkesättet verkar utvärdera historien på ett strikt politiskt sätt. Men med en ortodox världssyn måste historia betraktas såsom uppenbarelsen av människans förlossning genom vår Herres Jesu Kristi inkarnation, Hans död på korset för vår skull och genom Hans heliga uppståndelse. Nationernas uppgång och fall, kulturens framåtskridande - kort sagt, hela historien - kan endast analyseras riktigt inom detta samman-

hang. I och med mordet på Tsar Nikolaus upphörde det byzantinska regeringssättet, som placerar Kristus i dess huvudsäte och inleder den nuvarande laglöshetens tidsålder med troslöshet, ateism och upplösning. Det styrelseskick som han tillhörde stammade från 1600 år tillbaka till den Helige Konstantin den Store. Att en sådan otänkbar tragedi som den Ryska Revolutionen kunde äga rum vittnar Skriftens varning som sanning att ”däri-genom att laglösheten förökas, skall kärleken hos de flesta kallna.” (Matt 24:12). Denne fromme kristne kejsare var omgiven av människor, även bland sina egna släktingar, vars egocentricitet och småsinta världslighet hade förmörkat Guds kärlek i deras hjärtan så till den grad, att de misslyckades att sluta upp kring sin regent, när han som bäst behövde dem. På så sätt öppnade de vägen för revolutionens faktorer- Guds fiender- för att blottlägga det heliga ryska kejsardömet och i dess huvudände placera Sattans herradöme, vars mål var tillintetgörelsen av Guds åminnelse från jordens yta.

Mycket har skrivits genom åren om de kejsliga martyrernas tragedi -en del välmenat, en del kritiskt och en del bara förtal- men nästan inget utifrån en ortodox kristens ”måttstock”. Vi presenterar denna korta upp-teckning i ett försök att erbjuda denna synvinkel och för att uppmuntra ortodox troende att vända sig till Tsarmartyren och hans familj i bön om deras förböner vid Guds tron.

1. FÖDELSE OCH BARNDOM

Tsarmartyren föddes år 1868 i S:t Petersburg den 6 maj, den dag som den Heliga Kyrkan firar åminnelsen av den Helige Jobs långdragna lidanden. Och hur profetiskt visade sig inte detta vara- då Nikolaus öde blev att följa förebilden hos detta stora gammeltestamentliga helgon både i levnadsomständigheter som i tro. På samma sätt som Herren tillät Patriarken Job att utstå många lidanden och testade honom i olyckans eld för att pröva hans tro, så blev Nikolaus testad och frestad, men inte heller han gav upp utan förblev en Gudsman. Hans föräldrar var dåvarande Tsarprinsen och Arvsfursten Alexander Alexandrovich och Storfurstinnan Marie Feodorovna. De var ett gott och starkt par, vars förhållande saknade gräl.

Alexander var en stark och okomplicerad man, som fruktade Gud och blev en av Rysslands stora kejsare, fastän hans regeringstid blev kort (1881-1894). Nikolaus moder, den f d prinsessan Dagmar av Danmark, var en kärleksfull och lojal hustru och moder, som tog till sig sin antagna tro, den heliga ortodoxa, i sin själ och tillsammans med Alexander överförde

den till sina barn och byggde deras hem på en klippa. ”När sedan översvämning kom, störtade sig vattenströmmen mot det huset, men den förmodade dock icke skaka det, eftersom det var så väl byggt.” (Luk 6:48).

Den 13 mars 1881, då Nikolaus bara var tretton år gammal, inträffade en tragisk händelse som kom att skaka om ynglingens känsliga hjärta. Det var mordet på hans älskade farfar, Tsar Alexander II - ”den liberala kejsaren”, som var ansvarig för att de livegna blev fria i Ryssland. På en gata i Petersburg mitt på blanka dagen, kastades en bomb, som skadade några av vakterna, men som lämnade Kejsaren oskadd. Utan att bry sig om sin egen säkerhet lämnade han sin vagn för att gå de sårade till mötes, när en andra bomb exploderade och ödesdigert skadade honom och många andra. Skyndsamt bars han bort till Vinterpalatset, där han dog i närvaro av den djupt chockade familjen. På platsen för mordet byggdes senare en magnifik kyrka, Kristi Frälsare ”Ovanpå Blodet”.

De hatfulla revolutionärernas verksamheter skulle komma att plåga Nikolaus och hans familj genom hela deras liv. År 1888, då Alexander III med familj reste mot Kharkov skakades kejsartåget av två explosioner och kom ur spår. Endast genom Tsarens sansade och psykiska styrka hölls den kejsarliga familjen borta från att bli dödad.

Trots sådana svåra omständigheter blev Nikolaus, nu arvsfurste, fostrad i alla slags kristna dygder och färdigheter. Under hans uppväxt tog alla som mötte honom intryck av hans vänlighet mot andra och hans osjälviskhet. Då han själv levde enkelt, så gav han generöst åt dem som inte hade det bra. Det är känt att han ofta anonymt gav bidrag och andra gåvor via en av sin barndoms lärare.

Vid unga år inträdde kronprinsen i militärtjänst, som formade hans manlighet genom disciplin och ansvar. Det var under denna tid, vid ett besök i Japan, som han angreps av en japansk polis med ett svärd och sårades. Såsom arvtagare till Rysslands tron kunde han lätt ha fått polismannen strängt straffad. Men han valde i stället att förbise händelsen och föredrog att vända den andra sidan till i förlåtelse. Detta sår som han ådrog sig i huvudet kom att tillfällighetsvis förorsaka honom smärta genom resten av hans liv¹. Då man ser tillbaka på hans uppfostran, så kan man säga såsom det sades om vår Herre, vilken den unge Nikolaus strävade att efterlikna, att han ”växte till i ålder och visdom och nåd inför Gud och människor.” (Luk 2:52).

2. TSAR ALEXANDER III:S DÖD, NIKOLAUS BRÖLLOP OCH HANS KRÖNING

Omkring år 1894 började hälsan hos Nikolaus' fader, Tsar Alexander, att tackla av och den 20 oktober avled han under sin biktfaderns kärleksfulla händer, den Helige Johannes av Kronstadt. Vid denna tid var Nikolaus redan förlovad med prinsessan Alix av Hessen (Tyskland) och de gifte sig en månad efter Alexanders bortgång. Prinsessan hade fötts och uppfostrats i den Lutherska tron och var sin trosåskådning mycket hängiven, men var tvungen att konvertera till ortodoxin för att kunna bli kejsarinna av den ryska nationen. Eftersom hon var en kvinna med starka principer, så antog hon ingalunda detta med lätthet och gjorde först motstånd. Men Gud i Sin kärleksfulla barmhärtighet övergav henne icke, och snart, efter ett antal möten med en ortodox ärkepräst, som förklarade för henne tron, kom hon att med glädje omfatta dopet. Hennes konvertering var allt annat än ytlig. Djupet i hennes ortodoxi samt styrkan, som den gav till hennes familj, kom att bli en andlig förebråelse mot den moderna ryska adeln och mot "intelligensian" som, påverkat av Antikrists anda, gradvis kom att skämmas över sin tro, som de ansåg vara "gammal och förlegad". Den officiella kröningen ägde rum i maj 1896. Den unge Tsaren och Tsaritsan tillbragte största delen av sin tid i avskildhet och i brinnande bön och förberedde sig själva för det tunga ansvaret att styra och härska med Guds hjälp över världens största land och folk, som beskyddare av den ortodoxa tron. En Tsars kröning är inte någon obetydlig affär för en stat. Såsom Biskop Nektarios Kontzevitch har skrivit: "Tsaren var och är smörjd av Gud. Detta Mysterium förrättas av Kyrkan genom kröningen, och den av Gud smörjde träder in genom de Kungliga Portarna till Altaret, går fram till Altarbordet och emottar de Heliga Mysterierna på samma sätt som prästen med separat intagande av Lekamen och Blod. På så sätt betonar den Heliga Kyrkan den stora andliga betydelsen av podvig (kampen) att styra som monark och jämför detta med prästerskapets heliga sakrament.... Han (Tsaren) är den hemlighetsfulla bilden, bäraren av den unika kraften från Nåden av Den Helige Anden." 2

Då Tsar Nikolaus hade krönt, knäböjde han och bad högt: "Våra Fäders Gud och konungarnas Konung, Som skapade allting genom Ditt ord och genom Din visdom har skapat människan på det att hon måtte vandra upprätt och rättvist härska över Din värld. Du har utvalt mig såsom Tsar och att döma över Ditt folk. Jag erkänner Ditt onåbara syfte med mig och böjer mig i tacksamhet inför Ditt majestät. Förläna att Du, min Herre och Härskare, gör mig värdig inför det arbete som Du har sänt mig; lär mig och led mig i detta stora uppdrag. Må jag förlänas den visdom som tillhör Din tron. Sänd den från den heliga himmelen på det att jag må förstå det

som behagar Dig inför Ditt anlete och det som är rätt och riktigt enligt Dina bud. Må mitt hjärta ligga i Din hand för att uträtta allt det som är till gagn för folket, som jag bär ansvar för, och till Din ära, så att då Domedagen randas jag må giva Dig förökad pund av min förvaltning utan att skämmas; genom nåden och barmhärtigheten hos Din Son, Som en gång korsfästes för oss, och Vilken tillkommer all ära och pris tillika med Dig och den Helige Anden, Livgivaren, i evigheternas evighet. Amen.”

På så sätt var det som den nye Tsaren placerade Gud först, och däri var hans skatt lagd ”där mott och mal icke förstöra, och där inga tjuvar bryta sig in och stjåla.” (Matt 6:20).

3. TSAR NIKOLAUS SOM REGENT

Det kejsrerliga paret inrättade sitt plikttrogna liv och blev en förebild i gudfruktighet och sann from omsorg för deras stora hjord. Ingenstans kom detta till bättre uttryck än i deras kärlek och omsorg för den Heliga Ortodoxa Kyrkan. De gav mycket pengar och understöd till kloster och kyrkobyggnader. Kejsaren ansåg det vara hans heliga plikt att upprätta Ryssland i hennes gamla traditionella kultur, som hade övergivits av många inom den ”bildade” klassen i favör för modernt västerländskt levnadssätt. Han uppmuntrade hellre byggandet av kyrkor i gammal arkitekturstil än i den byggnadsform som kommit till uttryck sedan de katastrofala reformerna från Tsar Peter I och Kejsarinnan Katarina II. Han gav i uppdrag att framställa ett stort antal ikoner i bysantinsk och gammal rysk stil och prydde många kyrkor härmed. Med Ärkeprästen Mikael Polskys ord: ”I Tsar Nikolaus II:s person hade de troende Kyrkans bäste och mest värdefulle representant, förvisso ’den mest hängivne’ såsom man namngav honom i gudstjänsterna. Han var en sann Kyrkans Beskyddare och en förespråkare för alla dess välsignelser. Under Nikolaus II:s regeringstid uppnådde Kyrkan sin fullaste utveckling och kraftfullhet. Antalet kyrkor ökades till fler än 10 000. Vid slutet av århundradet fanns det 5 700 kyrkor. Antalet kloster ökade med 250 upp till det totala antalet av 1 025. Gamla kyrkor renoverades. Tsaren själv deltog i nedläggandet av de första hörnstenarna och deltog i konsekrationen av många kyrkor. Han donerade stora summor för deras uppbyggnad från sin egen privata inkomst. Han besökte kyrkor och kloster i landets alla delar och vördade deras helgon. Tsaren betonade betydelsen av att utbilda barnen till bönder på landet i Kyrkans tro och såsom följd härav växte antalet församlingsskolor till 37000.”³

Den kristna litteraturen blomstrade vid denna tid. Förträffliga tidsskrifter gavs ut såsom "Tankeväckande läsning för själen", "Själaväckande samtal", "Vandraren", "Rodret", "Den Ryske Munken" samt den allmänt älskade "Den Ryske Pilgrimen". Det ryska folket var innesluten i andlig näring mer än någonsin förr.

Ingen tidigare Tsar hade under sin regeringstid fått så många helgon kanoniserade, glorifierade, som under Nikolaus'. Hans kärlek till ortodoxin och till Kyrkans heliga kände inga gränser; och själv uppmanade han ofta den Heliga Synoden att skyndsamt bevilja vördnad av flera av Guds helgon. Bland dem som helgonförklarades under hans regeringstid var: Theodosius av Chernigov (1896), Isidore Yurievsky (1897), Euphrosyne av Polotsk (1909), Anna av Kashin (1910), Ioasaph av Belgorod (1911), Germogen (Hermogenes) av Moskva (1913), Pitrim av Tambov (1914), Johannes (Maximovich) av Tobolsk (1917) och Sophronos av Irkutsk (1918). Dessutom glorifierades ett av Rysslands mest ärade helgon, Serafim av Sarov, år 1903 av Kyrkan under denne fromme Tsar' regeringstid vid dennes insisterande. Vid denna tid blev Nikolaus medveten om den ryska nationens och Kyrkans kommande förnekelse av sin tro och sitt sönderfall genom ett profetiskt brev, skrivet av den Helige Serafim själv. Helgonet hade kort före sin död år 1833 skrivit detta brev och riktat det "Till den Tsar inom vars regeringstid jag skall helgonförklaras." Därefter gav han brevet till Elena Motovilov, den unga hustrun till N.I Motovilov, som numera är känd för att ha återgett sina samtal med Helgonet angående emottagandet av den Helige Anden. Hon behöll detta brev under sjuttio år och gav det till tsaren under glorifieringen. Fastän det exakta innehållet är okänt idag, så är det icke desto mindre helt säkert, att den Helige Serafim förberedde Nikolaus för de kommande svårigheterna. Dessutom besökte tsarfamiljen på hemväg från Sarov den Helige Serafims kloster Diveyevo, där den välsignade Pasha (Parasceva) Däre-för-Kristus talade till dem under flera timmar; det sades, att hon profeterade till dem om deras eget martyrskap så väl som det Heliga Rysslands. De lämnade henne alla bleka och skakade men resoluta - de skulle i tro acceptera allt Gud kunde ha förberett för dem och uppskattade martyrskapets rena krona högre än de jordiska syndfulla kronorna; och valde så att emottaga den lidandets kalk som Gud den Allsmäktige erbjöd dem och därigenom att dricka denna kalk skulle de kunna offra sig själva för sitt folk.

Den unge Tsaren, som tyckte mycket om saligprisningarna, sökte i sin brinnande kärlek till Kristi välsignelsebringande egenskaper att efterlikna dem alla. Han var sant ödmjuk, sökte rättfärdigheten, och alla som kände honom erkände hans rena hjärta. Såsom fredsälskande gjorde han

under sitt tidiga regeringsskap ett enastående förslag till världen - att alla nationer skulle komma samman och mötas för att skära ned sina respektive militära krafter och gå under skiljedomsförfarande på internationell nivå. Resultatet av hans förslag blev att Fredskonferensen i Haag hölls den 18 maj 1899 och denna kom senare att bli föregångare till Nationernas Förbund och Förenta Nationerna. Såsom utverkare av nåd finns inte hans like i den ryska historien: genom att förlåta kriminella, även upprorsmän; och genom att ge bort stora områden av sin egen mark för att lindra böndernas utsatta belägenhet och oräkneligt antal av andra kärleksfulla handlingar som endast Gud känner till, visade han prov på detta. Och givetvis sörjde få som han gjorde, och få var de som förföljdes som han blev förföljd.

Snart satte en ändlös räcka av tragedier igång, där till och med ett mindre antal skulle ha brutit samman en mindre stark man. Men för Tsaren verkade de endast på så sätt att hans själ ytterligare förädlades. Först kom det katastrofala kriget mot Japan 1904-1905, under vilket den största delen av den ryska flottan förlorades. Kristi nihilistiska fiender kände vid denna tid det allmänna missnöjet över nederlaget och tog tillfället i akt att anstifta uppror, strejker, upplopp och mord. Här fanns en hel samhällsklass som var med den Helige Pauli ord ”själviska, penningkära, stortaliga, övermodiga, smädeslystna, olydiga mot sina föräldrar, otacksamma, gudlösa, kärlekslösa mot sina närmaste, trolösa, begivna på förtal, omåttliga, tygellösa, fientliga mot det goda, förrädiska, besinningslösa, förblindade av högmod...” (2 Tim.3:2-4). Det Heliga Rysslands siste förkunnare, den Helige Johannes av Kronstadt, som klart förutsåg katastrofens närmande, upprepade åter och återigen till sina landsmän att ångra sig i botgöring och att återvända till sin forna fromhet och stödja Guds smorde regent eller att emotse en omätlig katastrof både i denna tid och den som skulle komma.

År 1905 kom att bli en ”generalrepetition” för de blodiga händelser som skulle inträffa tolv år senare. Uppmuntrade av förrädarna Lenin och Trotsky hade ett fälttåg av upplopp och avvikelser startat över hela kejsardömet. Många höga regeringsmän mördades på gatorna, bland dem var Nikolaus kusin år 1905, Storhertigen Sergeij, make till kejsarinnans syster Elizabeth. Denna goda kvinna besökte senare sin makes mördare i en anda av förlåtelse och försökte att få honom att ångra sig för hans själs frälsnings skull.

Hon fortsatte så sitt liv med att gå i kloster och grundade ett systraskap för kärleksfulla verksamheter, Heliga Marta och Marias nunnekloster. Nunnan Elizabeth kom slutligen att dela samma öde som Tsaren och hans familj -martyrskapet.

Mitt under alla dessa bekymmer på sommaren 1904 vändes en hän-

delse, som annars skulle ha varit upphov till stor glädje, till tragedi, då man kom till vetskap om att den länge efterlängtade nyfödde arvtagaren Alexis var född med den fruktansvärda sjukdomen ”hemophilia” (blödarsjuka) och som skulle hemsöka honom förskräckligt under loppet av hans alltför korta liv. Den oerhörda smärta i hjärtat detta skulle åsamka den blide regenten kan knappast överskattas. Detta barn, som uppfostrades i Kristi kärlek under sina föräldrars kloka ledning, levde dock med Frälsarens förebild och uthärdade manligen sina fruktansvärda lidanden på ett sådant sätt, att alla som kände honom, var förbluffade. Hans utståndna lidanden renade hans unga själ så att han vid tiden för sitt martyrskap var ”ett helgat lamm” för sitt folk.

Efter oroligheterna under åren 1905-06 gick Ryssland in i en betydande blomstringstid och moralisk återupprättelse. Med hjälp av den kloka och kraftfulle premiärministern Pyotr Stolypin ledde Nikolaus nationen genom en sådan blomstringstid - jordbruksmässigt, ekonomiskt, utbildningsmässigt och industriellt - att hade inte Första Världskriget brutit ut, skulle Ryssland tveklöst ha blivit världens ledande nation. Men Satan, vår frälsnings fiende, kunde inte acceptera ett sådant hot mot hans planer. År 1911, under uppförandet av en opera i Kiev, vid vilken även Tsaren var närvarande, mördades Stolypin. Innan han föll till marken, vände han sig mot sin härskare på balkongen, välsignade honom med korsets tecken och sade:” Må Gud bevara honom!”

Därefter tvangs Ryssland år 1914 att gå med i Första Världskriget. Den fredsälskande Tsaren hade ingen önskan att gå i krig, men Tysklands angrepp på det ortodoxa Serbien lämnade honom inget annat ärofullt val. Det var efter detta krig som varken kejsarfamiljen eller det Heliga Ryssland självt någonsin skulle repa sig.

Så snart som kriget bröt ut blev kejsarinnan och de fyra storfurstinnorna (Olga, Tatjana, Maria och Anastasia) sjuksköterskor (Barmhärtighetssystrar); och sjukhus öppnades i Tsarskoe-Selo, nära familjens slott, dit sårade soldater bars. De arbetade i timmar, flitigt och utan att förtrötta följande Kristi påbud att uppsöka de sjuka, eftersom ”vadelst I icke haven gjort mot en av dessa minsta, det haven I ej heller gjort mot mig” (Matt 25:45). Tsaren tillbragte stor del av sin tid vid arméns högkvarter och övervakade personligen krigskampen och besökte trupperna för att uppmuntra dem.

Till en början gick kriget bra och landet var förenat i själ, hjärta och kropp i fosterländsk iver bakom sin Tsar. Men snart, på grund av dåliga förbindelser, dåligt styrda operationer och omstörtande svek, uppreste sig problem med att tillgodose de beväpnade krafterna med ammunition och

mat; den ryska armén började lida förluster och många män gick förlorade. Det var vid denna kritiska tidpunkt som bolsjevikerna, understödda med tyska pengar, gick till verket med att sprida oenighet bland trupperna och vid hemmafronten. Det Heliga Rysslands fiender kände mycket väl till, att de största gemensamma faktorerna i Ryssland var kärleken till Gud och kärleken till Tsaren, den synliga symbolen för det ortodoxa kejsardömet. Genom att slå av huvudet hoppades de att göra kroppen kraftlös via splittning och på så sätt få den formbar för deras ondskefulla påhitt. Genom att blanda sig i pressen trycktes skandalösa historier om tsarfamiljen. Den utländska pressen, som hungrade efter skandaler, tryckte obestyrkta historier och som många än i denna dag tror på. Till och med kejsarinnan anklagades för brist på lojalitet och förräderi- hon som stod ovanför all anklagelse i sin varma kärlek till sitt nya fosterland. Konspirationer började ta gestalt bland hovfunktionärer, Duman (riksdagen), generaler och adeln, till och med bland Tsarens egna släktingar. Och detta under en tid, då just sammanhållning var mer än någonsin önskvärt. Såsom Nikolaus själv sorgset noterade i sin dagbok vid den tiden: ”Överallt omkring mig ser jag förräderi, feghet och bedrägeri.”

Vid denna tid började många människor anklaga Tsaren för att vara ”avskuren” och avståndstagande. Men Tsaren och hans familj, som var omgivna av främmande krafter till deras andliga atmosfär i hemlivet och genom politiska intriger från själviska människor och genom att hela delar av samhället blev likgiltiga inför Gud, kunde inte beskyllas för att beskydda sin pärlas stora värde. Såsom Arkimandrit Konstantin av Jordanville har skrivit: ”Borde man förundra sig att Tsaren tog avstånd?... Det var den kyska bevakningen av hans andliga personlighet från en främmande yttre värld, därför att inte endast Tsarens medarbetare utan också hans släktingar vände sig i främlingskap mot honom.”⁴ Det bör också uppmärksammas, att kejsaren och kejsarinnan var mycket förhoppningsfulla och trodde djupt på mänsklighetens grundläggande godhet, skapad i avbilden och i likheten med Gud. Vilken sorg det måste ha orsakat dem, när de slutligen insåg i vilka djup av andlig misär många av deras undersåtar fallit!

4. ABDIKATION OCH FÖRVARING

Isolerad från sin familj och berövad sina vänner, abdikerade slutligen den 3 mars 1917 Nikolaus II, det sista kejsardömets smorde Tsar, tvingad till detta beslut, mot sitt bättre vetande, av troslösa rådgivare. Han önskade veta, om detta var vad alla ville bland hans folk? Ja, det försäkrade de

honom. Det var emellertid inte sant, eftersom nästan alla i Ryssland utanför S:t Petersburg vid den tiden fortfarande stod bakom honom. Men han kände inte till detta. Och så, efter en hel natt under bön, lade han kronan åt sidan för det som han kände var välgörande för hans land. Då han senare såg följderna av sitt beslut, skulle han ångra det till sin dödsdag. Vid den tiden skrev han: ”Jag är beredd att ge upp både min tron och mitt liv om jag skulle bli ett hinder för mitt fosterlands lycka.” Och: ”Det finns ingen uppoffring som jag inte skulle göra till den verkliga förmånen för Ryssland och hennes frälsning.” Fastän han inte längre var ansvarig för regeringen var hans första tanke för sitt land såsom han yttrade till en av sina officerare: ”Det är märkligt, nu då jag inte längre är kejsare, så låter de mig inte ens slåss för mitt land.”

Just denna dag ägde ett under rum som bevis på Guds kärlek till Ryssland. I byn Kolomoskoe, nära Moskva, fick en kvinna en dröm, i vilken hon hörde att hon skulle spåra en viss Gudsmodersikon. Efter att länge ha letat, upptäcktes den i källaren till denna bys huvudkyrka, nästan svart av ålder och sot. När den noggrant gjorts ren, uppenbarade sig ”Den Regerande Ikonen” av Theotokos med Gudsmoder avmålad sittande på en tron med ett både strängt och sorgset ansiktsuttryck och med det välsignade Kristusbarnet i famnen. Strax därpå förnyade sig denna ikon mirakulöst av sig själv och Theotokos klädnad syntes bli blodröd, något som också förutspått i drömmen. Gudstjänster skrevs till denna ikon och många människor gjorde pilgrimsresor för att vörda den. Helanden av både kroppsliga som mentala sjukdomar började äga rum framför den. Eftersom det är välkänt att kejsaren kände en alldeles särskilt stark vördnad inför Guds moder, tror många att det var tack vare hans brinnande böner till Henne som gjorde att Hennes förbarmande över det ryska folket blev känt genom detta mirakel; att Hon framgent skulle härska över det Heliga Ryssland med förböner för de troende (denna ikon blev bevarad och har nyligen lämnats över till Kolomoskoe Kyrka).

Kyrkan reagerade mot Nikolai abdikering genom att se till att landet fick en annan fadersfigur. För första gången sedan Peter I:s regeringstid (som upplöst Patriarkatet) upphöjde Synoden till följd av denna tids stora behov, Ärkebiskop Tikhon, en modig bekännare mot det gudlösa tyranneriet som snart skulle överkomma Ryssland, till den patriarkiska tronen.

Efter tronavsägningen återvände Nikolaus till sin familj i S:t Petersburg, där samtliga satt i husarrest som enkla kriminella och fann alla sina barn sjuka. Alexis, Olga och Maria hade mässlingen och var sängliggande i hög feber, Tatjana och Anastasia hade båda smärtsam öroninflammation, som tidvis gjorde Tatjana döv. Återigen överskuggade honom Jobs bild-

allt hade tagits ifrån honom förutom hans kära familj samt hans okuvliga tro. Han förbannade inte sitt öde utan accepterade allt som Guds vilja och mumlade inte ens åt sina väktare, som behandlade honom med ringaktning och till och med förakt.

Vilken större förebild kunde Ryssland ha bett om eller vilken ädlare man kunde ha lett dem som sin konung? Sålunda fullkomnades Kristi klagan över det utvalda folket i Heliga Ryssland: ”...Huru ofta har jag icke velat församla dina barn liksom hönan församlar sina kycklingar under sina vingar! Men I haven icke velat. Se, edert hus skall komma att stå övergivet och öde.” (Matt 23:37-38).

Den kejsrerliga familjen flyttades till Tobolsk i Sibirien i augusti 1917, eftersom den provisoriska regeringen började kollapsa mitt ibland de bolsjevikiska galenskaperna. Många ryssar uppförde sig såsom i trans- mot sina bättre instinkter och vad värre var- som om de vore besatta. Tsaren och hans familj blev kvar i Tobolsk till följande april och fick tröst endast i bön och med varandra. ”På vilket sätt var deras liv betydelsefullt? Genom att fullfölja Guds bud. Hur kunde de känna tröst och tillit? I bönen, i medvetandet om Guds beskyddande hand över dem. Det kanske var så, att den enda familjen som upplevde den fullständig ron och oupplost familjelycka var den fångslade kejsarfamiljen; så stor var smycket på deras andliga krafter, så rent var deras samvete, så nära stod dem Gud. Ja, förvisso var detta ett hemmets kyrka.”⁵ Till och med mitt uppe i förföljelsen hade de en stor tröst- det fanns fortfarande de som älskade dem, sant gudfruktiga människor över hela Ryssland som bad för dem; och det fanns många som i trots mot myndigheterna skulle stanna upp framför deras fångelsehus och göra korstecknet, bedja för deras härskares säkerhet och välfärd.

5. MARTYRDOMEN

I april 1918 förflyttades Tsar Nikolaus och hans familj samt trofasta tjänare till Jekaterinburg av de nu segerrika bolshevikerna. Där tillbringade de tre helvetiska månader av psykologisk terror - och trots detta behöll de sitt inbördes lugn och böneliv - så att flera av deras plågoandar mjuknade inför dessa tappra kristna kämpar. Såsom Pierre Gilliard, kejsarprins Alexis privatlärare minns: ”Fångarnas mod bars på ett förunderligt sätt upp genom religionen. De hade behållit denna underbara tro som i Tobolsk väckt beundran i omgivningen och som hade skänkt sådan styrka, sådan frid i lidandet. De var redan så gott som helt avskurna från världen. Tsaritsan och storfurstinnorna kunde ofta höras sjunga religiösa lovsånger, som motvil-

ligt påverkade deras väktare.”

Huset i Jekaterinbug där Tsarfamiljen led martyrdöden.

”Gradvis humaniserades dessa väktare genom kontakten med fångarna. De förundrades över deras enkelhet och drogs till deras vänlighet, dämpad genom deras fridfulla värdighet, och fann snart sig själva behärskade av dem som de trodde ha i sitt våld. Den druckne Avdiev fann sig själv avväpnad av en sådan själens storslagenhet; han fick samvetsbetänkligheter över sin egen skändlighet. Den tidigare grymheten hos dessa män övervanns av djup fromhet.”⁶ När så skedde, lät de omänskliga bolshevikerna byta ut väktarna som hade blivit berörda mot sådana som var mer grymma och djuriska.

Eftersom de sällan tilläts gå i Kyrkan närde de icke desto mindre sina själar med privata böner och blev oerhört glada vid varje tillfälle, då de kunde emottaga de Gudomliga Mysterierna. Tre dagar före deras martyrskap, i just samma hus där de hölls fångna, ägde den sista gudstjänsten rum i deras lidandes liv. Såsom den förrättande prästen, Fader Johannes Storozhev, förtäljde: ”Det föreföll mig som om Tsaren och alla hans döttrar också var mycket trötta. Under en sådan gudstjänst brukar man läsa en bön för de avlidna. Av någon anledning började diakonen sjunga den och jag förenade mig med honom....så snart som vi började sjunga, hörde vi tsarfa-

miljen falla på knä (såsom man gör vid begravningar)... På så sätt förberedde de sig själva utan att ana det för sin egen död- genom att ta till sig den sista färdkosten. I motsats till sed och bruk sjöng ingen av familjen under gudstjänsten och då de hade lämnat huset uttryckte prästerna sin åsikt att de ”tycktes annorlunda”- som om något hade hänt dem.”⁷

Hela familjen med sin doktor och två trofasta tjänare fördes slutligen efter midnatt den 4 juli 1918 till husets källare i deras fängelse under förevändning att de återigen skulle förflyttas. De mördades brutalt och hänsynslöst, barnen såväl som de vuxna under mörkrets skydd- ty ”människorna älskade dock mörkret mer än ljuset, eftersom deras gärningar voro onda.” (Joh 3:19). Tsaren sköts, där han stod framför familjen för att försvara den. Tsaritsan Alexandra kunde göra korstecknet innan också hon föll. Mitt ibland skriken, sköts barnen, klubbades och stacks ned med bajonetter i en obeskrivlig brutal handlingsakt. Det finns bevis för att mordet var rituella: Underliga symboler hittades på väggarna i rummet, där brottet ägde rum. På så sätt slutade livet för den vänliga Kristusliknande Tsaren såsom ett offer för den ortodoxa tron och för det ryska folket, på vilka han båda så brinnande älskat och trott

Detta brott blev begynnelsen på ett omänskligt blodbad, som lämnade tiotals millioner döda och med Kyrkan i ateisternas grepp och Heliga Ryssland totalt oigenkännligt. Nu tillkommer det oss att bedja den två gånger krönte Tsarmartyren Nikolaus och hans familj att bedja inför Guds Tron, att de ortodoxas synder måtte förlåtas. Och må vår Herre Jesus Kristus förläna oss styrka i tron att kunna följa förebilden av dessa Hans sanna tjänare.

Rummet där Tsarfamiljen dödades

6. MIRAKLER

Guds emottagande av Tsarmartyrens rena offer visade sig snart i uppenbarelsen av mirakulösa visioner och förböner. Den första av dessa som här presenteras hände bevisligen år 1917, året före Tsarens martyrskap och upplevdes av Metropolit Makarios av Moskva:

Metropolit Makarios dröm

Jag såg ett fält. Frälsaren vandrade längs med en stig. Jag gick efter Honom och bedyrade Honom: ”Herre, jag följer Dig!” Och Han vände Sig om och svarade: ”Följ mig!” Slutligen närmade vi oss en enorm portal omgiven av stjärnor. Vid portalens tröskel vände Sig Frälsaren till mig och sade igen: ”Följ mig!” Och Han gick in i en underbar trädgård och själv förblev jag vid tröskeln och vaknade.

Snart föll jag i sömn igen och såg mig själv stående i samma portal och tillsammans med Frälsaren stod Tsar Nikolaus. Frälsaren sade till Tsaren: ”Du ser i mina händer två kalkar: En som är bitter för Ditt folk och en som är mild för Dig.”

Tsaren föll ned på sina knän och under lång tid bad han Herren att få dricka den bittra kalken tillsammans med sitt folk. Herren var inte överens härom under en lång stund, men Tsaren bad obevekligen. Då drog Frälsaren ut från den bittra kalken ett stort glödande kol och lade det i Tsarens handflata. Tsaren började röra kolet från hand till hand på samma gång som hans kropp började upplysas ända tills den hade blivit fullständigt ljus i likhet med strålände ande. Då vaknade jag upp.

När jag återigen fallit i sömn, såg jag en oerhört stor äng, täckt med blommor. Mitt på ängen stod Tsaren omgiven av en massa människor och med sina händer räckte han dem manna. En osynlig stämman sade just då: ”Tsaren har tagit det ryska folkets skuld på sig själv, och det ryska folket är förlåtet.”⁸

Följande två under ägde rum i Serbien under 1920-talet.

Det serbiska folket älskade den ryske Tsaren med hela sitt hjärta. Den 30 mars 1930 publicerades i de serbiska tidningarna ett telegram som uttryckte önskan från de ortodoxa invånarna i staden Leskovats i Serbien till den Serbiska Ortodoxa Kyrkans Synod om att behandla frågan om helgonförklaring av den siste ryske kejsaren Nikolaus II, som inte blott var en

högst människovänlig och renhjärtad regent för det ryska folket utan som också dött med en martyrs ära.

Redan år 1925 hade det omtalats i serbisk press en berättelse om vad som hände en äldre serbisk dam, som hade förlorat två söner i kriget och vars tredje son, som spårlöst hade försvunnit, hon antagit också hade blivit dödad. Då en gång, när den stackars modern efter brinnande böner för alla dem som hade stupat i kriget föll i sömn, såg hon i en dröm Tsar Nikolaus II, som berättade för henne att sonen levde och fanns i Ryssland, där han hade kämpat tillsammans med sina båda döda bröder. ”Du kommer inte att dö”, sade den ryske Tsaren, ”förrän du träffar din son”. Strax efter denna dröm fick den gamla kvinnan nyheten om att sonen levde och inom några månader därefter kunde hon glädjefylld omfamna honom levande och frisk, när han återvänt från Ryssland.

Den 11 augusti 1927 kunde man läsa i Belgrads tidningar en notis under huvudrubriken ”Tsar Nikolaus II:s ansikte i Helige Naums vid sjön Ochrids Kloster. Följande stod att läsa: ”Den ryske målaren S F Kolesnikov hade inbjudits att måla den nya kyrkan i gamla serbiska klostret vid den Helige Naum och hade givits fullständig frihet att skapa utsmyckningen för kyrkans interiör och väggar. Då konstnären höll på att utarbeta detta, tänkte han, att han på kyrkväggarna skulle måla femton helgons ansikten, som skulle inramas i ovaler. Fjorton ansikten målades omedelbart, men platsen för det femtonde porträttet förblev länge tomt, eftersom någon oförklarlig känsla uppfyllt Kolesnikov att vänta ett tag. En gång vid skymningen gick han in i kyrkan. Nertill var det mörkt och endast domen skars igenom av den nedgående solens strålar. Såsom Kolesnikov själv senare berättade var det vid detta ögonblick ett förtrollande spel av ljus och skugga i kyrkan och allt runtomkring tycktes ojordiskt och unikt. Då såg konstnären att den tomma ovalen som han hade lämnat oavslutad, fått liv och utifrån den som från en ram, blickade Tsar Nikolaus II:s sorgsna ansikte fram. Slagen av den mirakulösa framställningen av den marterade ryske Tsaren stod konstnären en stund som fastklistrad på fläcken, slagen av handlingsförlamning. Under inflytande av en uppfylld böneimpuls och som han själv beskriver det, lät han då luta en stegen mot ovalen och utan att rita några kolstreck av det förunderliga ansiktets kontur utförde han skissen endast med penslar. Under hela natten kunde han inte sova och knappt hade gryningen skönjats förrän han gick till kyrkan och i morgonljusets första strålar satt han redan på stegen och arbetade med sådan iver som han aldrig förr känt. Såsom han själv skriver: ”Jag målade utan fotograf. Hans bild inpräntade sig själv i mitt minne.”⁹

Följande uppenbarelser sågs 1971 av en viss Basilios, andlig son till Ärkebiskop Leontius av Chile i välsignad hågkomst, som hade gått hädan just samma år, vid den tid då Kyrkan diskuterade helgonförklaring av Rysslands nya martyrer:

”Då drömmen började såg jag mig själv i ett enormt tempel, som inte var byggt av människohänder. På högra kliros ganska långt bort fanns en stor skara folk, klädda i vitt; jag kunde inte se deras ansikten. Runt omkring mig hördes ett stillsamt hjärteträngande sjungande, fastän jag inte kunde se någon där. Då öppnades häftigt båda sidorna vid altaret och utifrån dem började heliga hierarker och munkar att träda ut, fullt iklädda vackra blåa skrudar: Bland dem kände jag bara igen den Helige Nikolaus Undergöraren från Myra i Lykia. Från dörren alldeles intill mig bland de förbipasserande biskoparna passerade Biskop Leonty och stannade nära mig och sade: ”Du broder Basilios var kallad och du kom också. Du vet, att vi har en stor högtid idag!” - ”Vad då för högtid, min Biskop?” frågade jag, och han fortsatte:”Tsar-Martyrens himmelska glorifiering!” Och sedan han lätt hade bugat inför mig, fortsatte han sin väg till katedralen (i Kyrkans mitt).

Slutligen öppnades altarets heliga dörrar och utifrån dem kom Tsarmartyren och såg precis så ut som han framträder på offentliga porträtt från sina första regeringsår - det vill säga, mycket ung. Han var klädd i kunglig mantel såsom under hans kröning och han bar kejsarkronan på sin hand. I sina händer höll han ett stort kors och på hans bleka ansikte såg jag ett litet sår, antingen från en gevärskula eller från något slag. Han gick precis förbi mig, steg ned från ambon och gick in i Kyrkans mitt. Då han närmade sig katedralen ökade sjungandet i styrka och då hans fot rörde vid katedralen, blev ljudet så högt att det tycktes som om hela världens folk samlats och sjöng i ett enda och samma andetag.”¹⁰

Sedan finns det en händelse i nära tid år 1988 som också bär vittnesbörd om Tsarmartyrens helighet.

I Schweiz skrev en ortodox troende, Claude Lopez, om en minneskrona över Tsaren. Eftersom han hade stor vördnad för de nya martyrerna och särskilt för Tsaren, hade han placerat minneskronan i sin ikonhörna tillsammans med en ikon över den kungliga martyren med en helgongloria. En dag upptäckte han fuktighet på slanten och vid närmare betraktande såg han, att det fanns väldoftande myrra, som utgöts därifrån och som runnit

ner i asken, där den låg. Detta synliga under fortsatte till oktober 1988 och begynte kortvarigt återigen under hösten 1989.

Till sist finns det ett vittnesbörd från en man från Spanien:

Jag är 48 år gammal. Jag är spanskfödd från Barcelona. Mitt namn är Mateo Gratacós Vendrell. När de saker och ting som jag skall berätta om hände, var jag inte någon medlem av den Ortodoxa Kyrkan. Nu har jag genom Guds nåd blivit medlem (augusti 1989). Under fyra år hade jag haft värk i lederna och på den högra sidan i magen. Jag konsulterade olika läkare och gick igenom den vanliga rutinundersökningen (röntgen, EKG, m.m. samt analyser).

Alla resultat var negativa. Man ansåg att min värk var psykosomatiskt betingad. För att lugna mig behandlades jag med akupunktur och laser, men förgäves; min värk fanns fortfarande kvar. Jag var desperat.

En natt, då jag åter fick akut värk, började jag att läsa. För att markera var jag var i läsningen, hade jag lagt ett porträtt av Tsar Nikolaus (i själva verket hans ikon) i boken. Jag tittade på ikonen och han (Tsaren) tittade på mig. Jag började att be honom om att bedja till Kristus vår Herre; ty eftersom han hade lidit under sitt livs sista dagar, så skulle han kunna känna medlidande. Jag kunde acceptera smärtan som jag hade, men jag kunde inte acceptera det faktum att jag var ”tokig”, därför att jag visste att mina smärtor var verkliga.

Följande dag, efter just den natten, när jag var på väg till arbetet, frågade en kund, som också är en av mina goda vänner, hur jag mädde och då han förstod, att jag fortfarande led, frågade han mig, om jag hade anlitat Dr P. Jag svarade nej. Han sade till mig att söka upp honom för hans räkning. Jag gick dit dagen därpå. När han undersökte mig, sade han att det inte var något psykosomatiskt; jag hade en knappt synlig njursten. Jag fick en ”naturlig behandling” och stenen slant ut den naturliga vägen efter en månad.

Under den här tiden bad jag till Herren att ihågkomma mig tack vare min kärlek till Tsaren. Jag lovade Tsar Nikolaus att jag skulle berätta om detta och göra hans ikon känd såsom min ”moleben” för den välgärning han visat den stackars man, som lidit under fyra år och som sett till att mina problem löstes på mindre än en månad genom sin medverkan. Tack Helige Nikolaus II, jag är mycket tacksam.

Mateo Gratacos Vendrell

5 september 1989

Barcelona, Spanien”

7. DEN SENASTE UTVECKLINGEN I RYSSLAND

Genom de långa, torterade åren av sovjetisk förföljelse av Kyrkan och Hennes troende har det alltid funnits en skara ortodoxt kristna som i tysthet bevarat minnet av de kungliga martyrerna såsom en ”ständig påminnelse” av det nationella samvetet. Detta retade de kommunistiska myndigheterna så att år 1977 under Brezhnevs dagar, Ipatievhuset, där kejsarfamiljen marterades och som blivit en plats för pilgrimsresor, sprängdes i bitar och grunden raserades med marken¹¹. Då gjordes det år 1979 en ovanlig upptäckt av författaren och före detektiven Geli Ryabov, som efter intensivt sökande lokaliserat de heliga kvarlevorna efter Tsar Nikolaus och hans med honom bortgångna lidande människor. På grund av fruktan för regeringen väntade Ryabov emellertid ända till 1989 med att avslöja detta sakrala fynd till offentligheten.

Sakta började det ryska samvetet att vakna. Åminnelsegudstjänster för kejsaren har hållits över hela landet, av vilka en vid Donskojklostret till och med kunde följas i televisionen. (Där fanns en ikon av Tsarmartyren samtidigt och den förrevolutionära kejsarflaggan). Röster har öppet höjts i den ryska pressen angående frågan om den ”nationella skulden” för deras Tsars död och vars död de säger, på något sätt, måste sonas genom botgöring.

År 1990 fanns en utställning i dåvarande Leningrad av mer än 240 fotografier på Romanovs i ett statligt historiskt museum. Enligt ”Radonez andliga upplysningssällskap” beskrivs utställningens syfte att understödja den andliga pånyttfödelsen. Tiotusentals människor har entusiastiska kommit för att se den. En privat utgiven 30-sidig broschyr om martyrerna såldes vid tidpunkten i 200 000 exemplar. Tusentals människor som hade kommit till utställningen har också signerat en petition som krävde att staden skulle få återgå till sitt ursprungliga namn: S:t Petersburg.

Slutligen har i en häpnadsväckande utveckling två omhuldade platser återvänt till sina troende. Patriark Alexis II av Moskva återkonsekrerade helt nyligen Uspensky (Insomnande) katedralen i Kremlin, som under fyra århundraden använts till kejsarkröning och patriarkernas intronisation. Han kungjorde att detta markerade pånyttfödelsen av Rysslands andliga och moraliska ideal. Och likt ett under har tomten till Ipatiev-huset i Jekaterinburg skänkts till Kyrkan såsom en helig minnesplats som svar på alla de brev som begärt detta. Tass, den sovjetiska nyhetsbyrån, rapporterade ”Än så länge finns det bara ett träkors på marken, men i enlighet med den Rysk-

ortodoxa Kyrkans tradition bör man på marken bygga ett kapell eller en kyrka.”

8. EPILOG

Betydelsen av Tsar Nikolaus II:s liv och martyrskap i vår tid kan knappast överskattas. Såsom den siste smorde ortodoxe monarken i historien utmärkte hans avsägelse från tronen och hans död slutet på kristendomens bysantinska era. För första gången sedan den Helige Konstantin den Store följde tecknet av det Livgivande Korset och förde sina undersåtar in i ortodoxins frälsande nåd är kristendomen lämnad utan någon jordisk symbol och beskyddare. De troende drevs tillbaka in i katakomberna - på något sätt så trädde de för andra gången in i skötet, som gav dem födelsen för att där bli andligt renade och ”återfödda”. ”Den Helige Aposteln Paulus skriver i sin andra epistel till Thessalonikerna: ’Redan är ju laglöshetens hemlighet verksamt; allenast måste den som ännu håller tillbaka först skaffas ur vägen’. (2 Thess. 2:7). Vår andlige författare, Biskop Theofanes Eremiten och andra, förklarar att med uttrycket ’den som håller tillbaka’ kan man förstå makten som Tsaren omfattade.”¹² Den ortodoxe kejsaren ”bar samvetets röst att Överhögheten skulle vara lydigt mot Gud, skulle emottaga välsignelse och styrka från Honom att följa Guds bud. Han var en levande inkarnation av tron på den Gudomliga Försynen, som verkar för nationernas och folkens öden och som leder Härskarens trofasta till Gud i användbara och nyttiga handlingar.... Striden mot honom var tätt sammanbundet med striden mot Gud och tron.”¹³

Om vi blickar tillbaka från nuvarande förhållanden kan vi klart se att alltsedan avlägsnandet av ”han som ännu håller tillbaka” hålls Satans makt inte längre tillbaka. Vi står som skräckslagna vittnen till onskans tygellöshet som i livets alla aspekter har inträffat sedan år 1917. Världen rusar efter att få omfamna och tronsätta Antikrist på ett sätt som förut var omöjligt. I stället för att skåda uppenbarelsen av En Enda Helig Allmänlig och Apostolisk Kyrka på jorden, så ser vi lagfarna ”jurisdiktioner” som tömmer varandra på världslighet, splittring över ”kalenderfrågan” (sedan 1923) och utförsäljning av Kyrkans anda genom ”Sergianism” och den Ekumeniska rörelsen.

I världen av idag finns ett överflöd av gudlöshet- atomvapen, farliga genetiska experiment, miljöförstöring, krig, hungersnöd och otäck nya sjukdomar. I moralens namn tillåts skamlösa omåttligheter. Miljoner av ofödda barn slaktas varje år. Perversitet har blivit ett acceptabelt ”val”.

Droganvändning dödar unga människor, som lyssnar till s.k. musik med demoniska övertoner. Ja, så kan man fortsätta att räkna upp.

Vår barmhärtige Herre och Frälsare Jesus Kristus vill emellertid i Sin kärleksfullhet ge förlåtelse åt dem som har ett botfärdigt hjärta. Den enorma synden, mordet på Tsaren, vilar fortfarande tungt på alla ortodoxa kristnas samvete och kommer inte att sonas förrän brottet både är erkänt och djupt ånkrat av hela den kristna världen, som tillät det. Nu börjar detta hända i vår tid ¹⁴. I Sovjetunionen av idag har mer än trefjärdedelar av alla nyfödda barn döpts (jämfört med USA som har mindre än en fjärdedel). Tron på kommunism är fullständigt söndersmulad och en andlig pånyttfödelse av en oerhörd storslagenhet är på gång i Ryssland just nu. Det är förvisso inte betydelselöst att Tsarmartyren Nikolai namn och bild är nära förbundet med denna återfödelse. Många helgon och rättfärdiga människor har förut sagt att det skulle komma en sista blomstringstid för sann kristendom i Ryssland och över hela världen före världens ände. Det Heliga Ryssland har fortfarande något att säga världen och Tsarmartyren Nikolai förböner har ingen liten del häri. Fastän vi inte längre har någon jordiskt kristen härskare att leda oss, bry sig om oss och beskydda oss, så har vi en gudomligt krönt Martyr att bedja för oss inför den Himmelske Konungens Tron.

Heliga Tsarmartyr Nikolaus bed för oss!

Noter:

1. Övers. anm. En av anmärkningarna mot äktheten av kvarlevorna från Jekaterinburg är att kraniet som skulle härstamma från Tsar Nikolaus II inte har något märke från denna skada, enligt Moskvapatriarkatets rapport 1998.
2. Biskop Nektarios Kontzevich, *The Mystical Meaning of the Tsar's Martyrdom*, *The Orthodox Word*, årg, 24 nr 5 &6, s 127.
3. Ärkepräst Mikael Polsky, *The New Martyrs of Russia*, s 112.
4. Arkimandrit Konstantin, *Guide to Salvation: For the 100th Anniversary of the Tsar-Martyr's Birthday*, *Orthodox Life*, 1968, nr 3 & 4.
5. *Ibid*, s 5
6. Pierre Gilliard, *Thirteen Years at the Russian Court*, s 284.
7. Polsky, *op.cit.*, s. 122.
8. Fader Serafim Rose, *Tsar-martyr Nicholas II*, *The Orthodox Word*, årg.4 nr 4 s. 152-153;
9. *Ibid*, s.153-155;
11. Ivan Andreyev, *Russia's Catacomb Saints*, s. 602-603.
10. Övers. anm. Sprängningen skedde enligt uppgift på order av Boris Jeltsin, Rysslands nuvarande president.
12. Kontzevich, *op.cit.*, s.329.
13. Ärkebiskop Johannes Maximovitch, *Tsar-martyr Nicholas II*, *The Orthodox Word*, årg. 4, nr 4, s.183
14. Övers. anm. Man bör hålla i minnet att detta skrevs 1990 före Sovjetunionens kollaps. De senaste rapporterna om det andliga läget i Ryssland är mycket pessimistiska. Se tex. *Orthodox Life* nr. 6 1997 s.44: "Biskop Michaels rapport om positiva och negativa fenomen i Ryssland hördes. Till att börja med var det ett stort intresse bland det ryska folket för tron, men detta håller på att svalna. Medan Biskop Michael besökte Ryssland försökte han besöka kyrkor och heliga platser och fann tyvärr inget normalt församlingsliv i Moskvapatriarkatet: Olika människor anlände för gudstjänst, tände ett ljus och gick. När man frågade unga människor om de bad för sina föräldrars synder, som tillät Tsarens mord och landets kollaps, blev Moskvapatriarkatets präster arga och ville inte svara. I klostren, även de stora, kunde inte normalt klosterliv upplevas. Biskoparna i Moskvapatriarkatet strävar inte efter att återupprätta normalt församlingsliv. Moskvapatriarkatet protesterar inte i Kyrkans namn mot abort etc. Moskvapatriarkatet leder inte den andliga pånyttfödelsen. De har bara den yttre skepnade av gudomliga gudstjänster. Kyrkor restaureras och så vidare, men det finns ingen Kyrka att ta hand om de troende och därför söker

folket något annat och går till sekterister eller förloras... Det noterades att vi alltjämt väntar på Moskvapatriarkatets omvändelse, glorifieringen av de Nya martyrererna och deras avtågande från Kyrkornas världsråd.”

Översättning från engelskan ur ”*The Orthodox Word*” 1990 nr 153
av Presbytera Monica Deurloo.

FRÅGOR & SVAR

Fråga: Varför insisterar Ni på att kvinnor skall täcka sina huvuden vid bön?

Svar: Att kvinnor skall täcka sina huvuden vid bön är en Apostolisk tradition. Att följa Kyrkans tradition för alltid välsignelse med sig. Ett exempel på detta hämtar vi från en berättelse från Australien återgiven av en biskop från Ryska Utlandskyrkan:

”En kvinna blev ortodox. Hon antog ortodox tro och följde Kyrkans regler mycket strikt.

En tid senare kom hon att utveckla bröstcancer. Läkarna rekommenderade kirurgiskt ingrepp och avlägsnande av bröstet. Kvinnan accepterade detta ödmjukt som Guds vilja. Operationen var lyckad, men läkarna föreskrev ändå intensiv cellgiftsbehandling som säkerhetsåtgärd. De berättade för henne att hon skulle förlora allt sitt hår p.g.a. cellgifterna. Kvinnan accepterade ödmjukt även detta och förtröstade på Herren. Hon startade cellgiftsbehandlingen, och fastän den pågick under en längre tid, påverkade den inte hennes hår. Läkarna var mycket förbryllade över detta och kunde inte förklara det. En natt när kvinnan sov uppenbarade sig Guds Moder för henne och sade till henne att det var för att hon aldrig hade trätt in i en

kyrka utan slöja på sitt huvud som inte ett hårstrå skulle falla från hennes hår trots cellgiftsbehandlingen.”

Den ryske biskopen återgav denna berättelse som ett bra exempel på hur följande av Kyrkans tradition för rika välsignelser med sig till de kvinnor som anser sig våga utmana Traditionen och ber med odöjljt huvud privat såväl som i kyrkan och ignorerar Aposteln Paulus som föreskriver att: ”var kvinna som beder eller profeterar med odöjljt huvud, hon vanäras sitt huvud.” Vår uppgift som ortodoxa är att vara lydiga Traditionen. ”Stån fasta och hållen eder vid traditionerna som I haven mottagit av oss” (2 Thess 2:15) är en biblisk uppmaning. Respekt för någonting så enkelt som traditionell klädsel, för kvinnor kjol eller klänning vid alla tillfällen (även då man skurar golv) må i slutändan frälsa våra själar. I både Kristi ord och fädernas vittnesbörd får vi lära oss att de största synder utplånas av de till synes minsta dygder.

KYRKONYTT

Ny ärkebiskop i Grekland

Efter en längre tids sjukdom avled den 28 mars/10 april 1998 den 85 år gamle Ärkebiskop Serafim av Athen efter 25 år som förste hierark för den Grekisk-ortodoxa kyrkan (nykalendariker). Metropolit Christodoulos (Paraskeviades) från Volos, 59, valdes till hans efterträdare. Han introniserades i Atens metropolitkyrka den 26 april/9 maj. Vi hoppas och ber att Greklands autokefala kyrkan under hans ledning skall återvända till

den heliga traditionen och den splittring hans företrädare införde i och med bytet till den nya kalendern 1924 skall upphöra.

Intronisation i Etna

Lördagen den 1/14 mars 1998 introniserades Moder Elizabeth, med Metropolit Kyprianos välsignelse, som abbedissa över nunneklostret den Hl. Elizabeth Storfurstinnan av Ryssland. Intronisationen utfördes av Årkebiskop Chrysostomos av Etna. Efter den traditionella upphøjelsen av den nya abbedissan på hennes tron av medlemmarna i systraskapet och sjungandet av det traditionella Axia (femininumform av grekiskans Axios=värdig) överräcktes abbedissestaven av Biskop Kyrill av Seattle från den Ryska Utlandskyrkan. Systraskapet består nu av 10 monastiker, varav en novis Syster Catherine blev tonsurerad till Rasophornunna och fick namnet Kassiane den 26 januari/8 februari i år. Två av mödrarna är födda och uppväxta i Sverige.

Fortsatt förföljelse i Georgien

På tisdagen i Ljusa veckan 1998, dvs. veckan efter påsk, hade vår präst i Georgien, Protopresbyter Vassili (Mkalavishvili), som lämnat det Georgiska patriarkatet, för dess ekumeniska strävanden, och ställt sig under vår Metropolit Kyprianos tillsammans med sin församling bestämt sig för att hålla bönegudstjänst utanför statshuset i Tbilisi, Georgiens huvudstad, för att påverka de som fattar beslut, att förläna vår församling mark att få bygga en kyrka. Hittills har alla framställningar bemötts med ett kategoriskt nekande av Tbilisis borgmästare. I tre timmar stod de med kors och ikoner framför statshuset och försvarade traditionell ortodoxi. Under bönegudstjänsten ägde ett under rum. Över de troendes huvuden uppenbarades ett strålende ljus som var synlig både för troende och icke troende under hela den förrättade gudstjänsten. Detta kan inte annat än vara ett tecken från Gud om vår församling i Georgiens himmelska krona!

Så småningom kom Tbilisis borgmästare ut och uppmanade våra troende att förena sig med Patriark Elias II och upprätta en överenskommelse med honom. Borgmästaren betonade också att staden mottar förfrågningar från många och att de flesta förfrågningar ignoreras. Efter detta svar gick de troende till den georgiska regeringens byggnad. På vägen sjöng de hymner och bad böner. Under vägen omringades de av kravallpolis som försökte tvinga dem att stanna. De lyckades ändock komma loss och tog

sig fram till regeringsbyggnaden där de krävde att få träffa en representant från regeringen. Kravallpolis försökte då driva bort de troende. Polisen försökte gripa och arrestera Fader Vassili, men de troende bröt sig igenom polisens linjer och gick längs trottoaren mot centrumtorget. Då hade det gått så långt att all polis i Tbilisi var mobiliserad och vid slutet av centraltorget stoppade polisen processionen och de troende lastades in i bussar och fördes tillbaka till Gldani.

Nästa dag, onsdagen i Ljusa veckan, när de troende kom till den plats där de brukar fira gudstjänst, under den öppna himlen, för att fira moleben (paraklesis) upptäckte de att Gldanis myndigheter och polis hade fört dit en grävskopa som börjat gräva ett djupt dike på deras ”kyrkplats”. När de anlant var grävskopan framme vid altaronrådet och för att skydda det lade sig Fader Vassili och de troende på marken vid altaret. Polisen stoppade grävskopan och lämnade området. Efter denna chockerande utveckling bestämde Fader Vassili att man samma dag skulle påbörja bygget av en ny kyrka helgad till Gudaföderskan på en plats som man utsett där ruiner fanns från en gammal kyrka. Tillsammans med de troende marscherade Fader Vassili med sina troende mot den platsen bärande på kors, ikoner och banér. De hade hyrt två grävskopor för bygget. Fader Vassili välsignade marken och man började arbeta på grunden. På en mycket kort tid anlände säkerhetsstyrkor från Tbilisi tillsammans med Gldanis borgmästare Vashakidze. Kravallpolis började därefter gå till angrepp mot de troende för att skingra dem. De slog sönder kors och ikoner och slog de troende med batonger. Några altartjänare och körmedlemmar slogs nästan till döds. Det blodiga våldet varade i nära en timme. De troende lyckades föra ut Fader Vassili och gömma honom. Flera av de troende hörde hur chefen för

Våra troende slås ned brutalt av polis

kravallpolisen ge order om att man skulle finna Fader Vassili och gripa honom samt ge honom ”en ordentlig omgång”.

Händelserna har videofilmats av våra troende och har sänts ut över världen. Vi har även fått ett exemplar till Stockholm. Protester mot våldet har överlämnats av våra biskopar världen över till Georgiska ambassader. Eftersom Georgien inte har någon representation i Skandinavien har vi sänt vår protest direkt till den georgiska regeringen. På instruktioner från Georgiens president Mr Shevardnadze har vi även fått svar på vår protest!

Första liturgin i Norrköping

Lördagen den 17/30 maj celebrerades den första Gudomliga liturgin, med Metropolit Kyprianos välsignelse, i det nya kapellet helgat till de Hl. Zacharias och Elisabet. Liturgin celebrerades av Fader Johannes Deurloo och Fader Anders Åkerström. På söndagen efter, den 7 söndagen efter påsk, celebrerade Fader Anders också Gudomlig liturgi i det nya kapellet. Kapellet har kommit till genom tillskyndan av våra församlingsbor i Norrköping Zacharias och Elisabet Marklund och ligger på tomten till deras hus.

Konsekration av den Hl. Konstantin och Helena ortodoxa kyrka

Till församlingens 20 års jubileum konsektrerades efter många år av längtan och hårt arbete en kyrka för våra troende. Konsekrationen ägde på den Helige profeten Elias dag den 20 juli/2 augusti och celebrerades av vår synods överhuvud, Metropolit Kyprianos av Oropos och Fili, tillsammans med biskopar från vår synod, Ärkebiskop Chrysostomos av Etna och Biskop Ambrosios av Methoni, och biskopar från vår systerkyrka i Rumänien, synodens ordförande Metropolit Vlasie och Biskop Gennadie. Närvarade gjorde också två nunnor från den Hl. Elizabeths kloster, Etna (Californien) med anknytning till Sverige, Moder Justina, Fader Johannes Deurloos dotter, och Moder Kypriane, f.d. studiekamrat med Fader Anders Åkerström. På lördagen före konsekrationen firades en Paraklesis och den stora Aftongudstjänsten och på söndagen firades morgongudstjänsten och konsekrationens gudstjänst före den hierarkiskt firade Gudomliga liturgin. Söndagens gudstjänster som pågick i över 5 timmar besöktes av hundratals troende. Före biskoparna åkte hem till sitt respektive land kunde även en hierarkisk liturgi firas i den Heliga Philothei ortodoxa kloster på den Heliga Myrrabärerskan och Apostlalika Maria Magdalena dag, 22 juli/4 aug, av Metropolit Vlasie. Vi kommer att få anledning att återkomma till denna stora andliga högtid för den ortodoxa kyrkan i Sverige.

Här "tvättas" det Heliga Bordet, altaret, efter det att relikier av de Heliga Artemis, Paraskevi och Marina sänkts ned

Begynnelsen av den hierarkiska liturgin

KALENDARIUM

Eftersom vi p.g.a. sjukdom på kort varsel tvingats ändra i kalendariet under våren har vi bestämt att här endast ange riktlinjer för våra gudstjänsttider istället för information månad för månad. För exakt information kontakta Fader Johannes Deurloo och för Hl. Philothei ortodoxa kloster Fader Anders Åkerström.

De Hl. Konstantin och Helena ortodoxa kyrka

Fjärdholmsgränd 48 Vårberg (Stockholm)
lördagar Vesper 16.00 - söndagar Gudomlig liturgi 10.00
samt alla stora högtider

Hl. Philothei ortodoxa kloster

Varannan helg samt alla större högtider.
Söndagar 06.30 Gudomlig liturgi
Om högtid infaller under veckan mån-fre firas Agrypnia aftonen före
22.00.

Notera följande högtider i Din almanacka. Observera att flertalet infaller på s.k. ”svart dag” i den svenska almanackan och att man då måste ta ledigt från jobb etc. för att kunna närvara.

14 aug Begynnelse av Gudsmoders fastan.

19 aug Kristi förklaring (Obs på en onsdag).

28 aug Theotokos avsomnande (Obs på en fredag).

05 sep Apodosis till Theotokos avsomnande. Agrypnia aftonen före Uppsala kl.22.00.

14 sep Nyårsdagen.

21 sep Theotokos födelse (Obs på en måndag).

27 sep Kristi kors upphøjelse.

15 okt Hl. Kyprianos och Justina (Obs på en torsdag).

28 nov Julfastans begynnelse.

04 dec Theotokos intåg (Obs på en fredag).

13 dec Aposteln Andreas.

19 dec Hl. Nikolaos. Festdag Hl Philothei ortodoxa kloster.

06 jan julafton.

07 jan juldag (Obs på en torsdag).

19 jan Theofania (Obs på en tisdag).

